

ΟΙ ΟΗΠΑΔΟΙ ΤΟΥ ΙΗΟΥ.

(Συνέχειαν Ἰδε φυλλάδ. 48. Τόμ. β').

Εἰς τὴν ἀκραν τοῦ τοίχου ἡ συνοδεία
ἐστράφη πρὸς ἄριστερά.

Αἴφνις διὰ τοῦ ἀνοίγματος, τὸ ὅποιον
εύρισκετο τότε μεταξὺ τοῦ κήπου καὶ τῆς
μεγάλης ἀγορᾶς, ὁ Μοργάν παρετίρησε τὴν
λαιμητόμον, ἵτις ὑψοῦ πρὸς τὸν οὐρανὸν τὰ
δύο πέταυρα αὐτῆς, ἐρυθρὰ, ὡς δύο ἀνθρω-
πίνους ἡματωμένους βραχίονας.

— Πᾶ ! εἶπεν, οὐδέποτε εἶδον λαιμητόμον,
καὶ δὲ αὐτὸ δὲν ἐγνώριζον πόσον ἀηδῆς εἶνε.

Καὶ χωρὶς νὰ προσθέσῃ ἄλλο τι, σπασά-
μενος ἐκ τῆς ζώνης αὐτοῦ ἐν μαχαίριον, τὸ
ἔβυθισε μέχρι τῆς λαβῆς εἰς τὸ στήθος του.

Ο μοίραρχος τῆς χωροφυλακῆς εἶδε τὸ
χίνημα τοῦτο χωρὶς νὰ δυνηθῇ νὰ προλάβῃ,
ἄλλα κεντήσας τὸν ἵππον του ὠρμησε πρὸς
τὸν Μοργάν, ὅστις ἴστατο ὅρθιος, πρὸς με-
γίστην ἔκπληξιν δόλου τοῦ κόσμου καὶ αὐτοῦ
τοῦ ιδίου ἀκόμη.

Ἄλλὰ τότε ἐκεῖνος ἐξαγαγὼν τῆς ζώνης
του ἐν πιστόλιον καὶ διευθύνων αὐτὸ πρὸς
τὸν ἀξιωματικόν.

— Σ' τὸν τόπον, εἶπεν. Εσυμφωνήσαμεν νὰ μὴ
μὲ ἐγγίσῃ κἀνεῖς θ' ἀποθάνω μόνος ἡ θάπο-
θάνωμεν τρεῖς. Έκλέξατε ὅποιον σᾶς ἀρέσκει.

Ο μοίραρχος ἐκράτησεν ἀμέσως τὸν ἵπ-
πον του.

— Ας ὑπάγωμεν ! εἶπεν ὁ Μοργάν.

Καὶ πραγματικῶς ἥρχισε νὰ περιπατῇ.

Φθάσας πρὸ τοῦ ἰκριώματος, ὁ Μοργάν
ἐξαγαγὼν ἀπὸ τὴν πληγήν του τὴν μάχαι-
ραν, ἐκτυπήθη καὶ δεύτερον μὲ τὴν αὐτὴν ὡς
τὸ πρῶτον ὄρμήν.

Άλλ' ἀφῆκεν ἀμέσως χραυγὴν λύσσης
μᾶλλον ἡ πόνου.

— Βεβαίως, εἶπεν, ἡ ψυχή μου εἶνε κολλη-
μένη εἰς τὸ σῶμά μου.

Καὶ ἐπειδὴ οἱ βοηθοὶ τοῦ δημίου ἦλθον νὰ
τὸν βοηθήσωσιν ὥπως ἀναβῇ ἐπὶ τὸ ἰκρίωμα,
ἐνθα τὸν περιέμενεν ὁ δῆμος,

— Ω ! ἐκράυγασε. Κἀνεὶς μὴ μ' ἐγγίσῃ.

Καὶ ἀνέβη τὰς ἐξ βαθμίδας χωρὶς νὰ
χλονισθῇ. Φθάσας δὲ εἰς τὸ ἀνώγαιον, ἐξή-
γαγε τὸ μαχαίριον ἐκ τῆς πληγῆς του, καὶ
ἐκτυπήθη καὶ τρίτον ἡδη εἰς τὸ στήθος του.

Τότε φρικώδης καγγασμὸς ἐξῆλθεν ἐκ
τοῦ στόματός του, καὶ ῥίπτων εἰς τοὺς πό-
δας τοῦ δημίου τὴν μάχαιραν, ἦν ἀπέσπασεν
ἀπὸ τὴν τρίτην πληγήν του, ἐπίστης ἀγω-
φελὴ οὔσκη ὡς καὶ τὰς δύο πρώτας,

— Μὰ τὴν πίστιν μου ! εἶπεν, ἐγὼ ἔκαμα τὸ
χρέος μου· κάμε καὶ σὺ τὸ ἰδικόν σου ὥπως
δυνηθῆς.

Καὶ μετὰ μίαν στιγμὴν ἡ κεφαλὴ τοῦ
ἀτρομήτου νεανίου ἔπεσεν ὑπὸ τὴν λαιμη-
τόμον, καὶ συμφώνως πρὸς τὴν μεγάλην
ζωτικότητα αὐτοῦ, ἐπήδησε κυλινδουμένη
ἐκτὸς τοῦ σάκκου τῆς λαιμητόμου.

Τούτη γέγονταν δὲ εἰς Βούργον, καθὼς ἐγὼ ὑπῆ-
γα, καὶ θὰ σᾶς εἴπωσιν ὅτι πηδῶσα ἡ κε-
φαλὴ ἐκείνη ἐπρόφερε τὸ ὄνομα τῆς Ἀμα-
λίας.

Οι νεκροὶ ἀπεκεφαλίσθησαν μετὰ τὸν ζῶν-
τα, εἰς τρόπον ὡς οἱ θεαταὶ ἀντὶ νὰ χάσω-
σι τι ἐκ τῶν γεγονότων, ἀ διηγήθημεν, ἀπή-
λαυσαν διπλοῦν θέαμα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΔΩΔΕΚΑΤΟΝ.

Η ΕΞΟΜΟΛΟΓΗΣΙΣ

Τρεῖς ἡμέρας μετὰ τὰ συμβάντα ἀτινα-
διηγήθημεν, περὶ τὴν ἑδόμην ὥραν τῆς
έσπερας, ἐν σχηματικῷ κεκονιαμένον καὶ συρό-
μενον ὑπὸ δύο ταχυδρομικῶν ἵππων λευκῶν
ἐκ τοῦ ἀφροῦ ἐστάθη πρὸ τῶν κιγκλίδων τοῦ
Πύργου τῆς Μαυροκρήνης· πρὸς μεγίστην
δὲ ἔκπληξιν ἐκείνου ὅστις ἐφαίνετο τόσον κα-
τεσπευσμένος νὰ φάσῃ, αἱ κιγκλίδες ἥσαν
ἡνεῳγμένατ, πτωχοὶ ἐπλήρουν τὴν αὐλὴν
αὐτοῦ καὶ τὸ πόδιον ἐκαλύπτετο ὑπὸ ἀνδρῶν
καὶ γυναικῶν γονυκλιτούντων.

Ο νεωστὶ ἐλθὼν ἥνοιξε τὴν θύραν τῆς ἀ-
μάξης, κατῆλθεν αὐτῆς, διέβη ταχεῖ βήματι
τὴν αὐλὴν καὶ εἶδε τὴν πρὸς τὸ πρῶτον ὄρό-
φωμα ἀγουσαν κλίμακα πλήρη ἀνθρώπων.

Ανέβη τὴν κλίμακα καὶ τῷ ἐφάνη ὅτι ἥ-
κουσε θρησκευτικὰς δεήσεις γινομένας εἰς τὸ
δωμάτιον τῆς Ἀμαλίας..

Ἐπροχώρησε λοιπὸν πρὸς τὸ δωμάτιον
ἐκεῖνο, ὅπερ ἦτο ἀνοικτόν.

Παρὰ τὸ προσκεφάλαιον τῆς κλίνης ἥσαν
γονυκλιτεῖς ἡ Κ. δὲ Μοντρεβέλ καὶ ὁ μικρὸς
Ἐδουάρδος, ὀλίγον δὲ παρέκει ἡ Καρλόττα,
ὁ Μιχαὴλ καὶ ὁ οίος του.

Ο ἐφημέριος τῆς Ἀγίας Κλαίρης μετέ-
διδεν εἰς τὴν Ἀμαλίαν τὰ ἄχραντα μυστή-
ρια, τὴν δὲ πένθιμον ταύτην σκηνὴν, καθί-
στα πενθιμωτέραν ἡ ὠχρὰ λάμψις τῶν λαμ-
πάδων.

Ο εἰσελθὼν νέος, ὁ καταβὰς ὡς προεί-
πομεν ἐκ τῆς ἀμάξης, ἦτον ὁ Ρολάνδος.
Ἐκαμαν τόπον πρὸς αὐτὸν, εἰσῆλθεν ἀσκε-

πής τὴν κεφαλὴν καὶ ἐγονυπέτησε πλησίον τῆς μητρὸς του.

Ἡ θυγατρούσα, κεκλιμένη ἐπὶ τῶν ὄπεσθίων, μὲ χειρας συνδεδεμένας, μὲ κεφαλὴν ύψωμένη ἐπὶ τοῦ προσκεφαλαίου, μὲ ὀφθαλμοὺς ἀσκαρδαμυκτεὶ ἀτενίζοντας πρὸς τὸν οὐρανὸν, ὡς ἐν ἐκστάσει, οὐδόλως παρετήρησε τὴν ἔλευσιν τοῦ Ρολάνδου. Ἐδύνατο τις εἰπεῖν περὶ αὐτῆς ὅτι τὸ μὲν σῶμά της ἦτον ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ, ἀλλ᾽ ἡ ψυχὴ τῆς ἐπέτα μεταξὺ γῆς καὶ οὐρανοῦ.

Ἡ χεὶρ τῆς κυρίας δὲ Μοντρεβέλ ἐξήτησε τὴν τοῦ Ρολάνδου, καὶ ἡ πτωχὴ μήτρη εὐροῦσα αὐτὴν, ἀφησεν ὀλολύζουσα νὰ πέσῃ ἡ κεφαλὴ της ἐπὶ τοῦ ὕδου του μίου της.

Ἡ Ἀμαλία καθὼς δὲν παρετήρησε τὴν παρουσίαν τοῦ Ρολάνδου, ἐπίστης οὐδὲ τοὺς ὀλολυγμοὺς τῆς μητρὸς τῆς ἦκουε, διότι ἐτήρει πάντοτε τὴν αὐτὴν ἀκινησίαν.

Μόνον ὅταν μετέλαβε τῶν ὄχράντων μυστηρίων καὶ ἡ αἰώνια μακαριότης τῇ ἐπηγγέλθη διὰ τοῦ παρηγόρου στόματος τοῦ ἴερέως, τὰ μαρμάρινα χεῖλη τῆς ἐφάνησαν λαμβάνοντα ζωὴν καὶ ἐψιθύρισε μετ' εὐδιαχρίτου, ἀλλ᾽ ἀσθενεῖς φωνῆς.

— Ἀμήν!

Τότε ὁ συνοδεύων τους Ἱερεῖς τῆς δυτικῆς ἐκκλησίας κατὰ τοιάυτας περιστάσεις κωδωνίσκος ἤχησε, καὶ ἐξήλθον οἱ ἄνθρωποι τῆς ἐκκλησίας, δηλονότι πρῶτος ὁ φέρων τὸν κωδωνίσκον παιᾶς, μετὰ τοῦτον οἱ δύο χρατοῦντες τὰς λαμπάδας, τρίτος ὁ φέρων τὸν σταυρὸν καὶ τέλος ὁ Ἱερεὺς ὁ φέρων τὴν ἀγίαν κοινωνίαν.

Ολοι οἱ ξένοι παρηκολούθησαν τὴν συνοδείαν, ὥστε ἔμειναν μόνοι ἐν τῇ οἰκίᾳ οἱ ἄνθρωποι αὐτῆς καὶ τὰ μέλη τῆς οἰκογενείας, ἡ δὲ τέως πλήρες θορύβου καὶ κόσμου οἰκία ἐκείνη, ἔμεινε σιωπηλὴ καὶ σχεδὸν ἔρημος.

Ἡ θυγατρούσα δὲν εἶχεν ἀλλάξει θέσιν, τὰ χεῖλη τῆς ἦσαν κεκλεισμένα, αἱ χειρές τῆς ἤνωμέναι, καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ τῆς ἤτενίζον πρὸς τὸν οὐρανόν.

Μετά τινας στιγμὰς, ὁ Ρολάνδος ἔκλινε πρὸς τὸ οὖς τῆς Κ. δὲ Μοντρεβέλ, καὶ τῇ εἶπε χαμηλὴ τῇ φωνῇ,

— Ἐλθετε, μῆτέρ μου, ἔχω νὰ σᾶς ὀμιλήσω.

Ἡ Κ. δὲ Μοντρεβέλ τὴνέρθη καὶ ὥθησε τὸν μικρὸν Ἐδουάρδον πρὸς τὴν κλίνην τῆς ἀδελφῆς του· τὸ δὲ παιδίον ὑψωθὲν εἰς τὰ ἄκρα τῶν ποδῶν του, ἡσπάσθη τὴν Ἀμαλίαν εἰς τὸ μέτωπον.

Μετὰ ταῦτα ἡ Κ. δὲ Μοντρεβέλ ἔλαβε τὴν θέσιν της, καὶ οἰκίασα ἐπὶ τῆς θυγατρός της, ἀπέθηκεν ὀλολύζουσα ἐπὶ τοῦ μετόπου αὐτῆς πένθιμον ἀσπασμόν.

Κατόπιν ἦλθε καὶ ὁ Ρολάνδος μετὰ καρδίας συντετριμμένης, μὲ ὀφθαλμοὺς ζωηρούς. Ηολλὰ βεβαῖως πράγματα ἤθελε προσφέρει ἀνέδύνατο νὰ χύσῃ τὰ δάκρυα, ἀτινα ἐπλυμήρουν τὴν καρδίαν του.

Περιεπτύχη λοιπὸν τὴν Ἀμαλίαν καὶ ἡσπάσθη αὐτὴν ὡς ἡ μήτηρ καὶ ὁ ἔτερος ἀδελφός της. Ἄλλα ἡ δυστυχῆς κόρη ἐφάνη ἀναίσθητος καὶ εἰς τοὺς τρεῖς ἐκείνους ἀσπασμούς.

Τοῦ Ἐδουάρδου βαδίζοντος ποώτου, τῆς δὲ Κ. δὲ Μοντρεβέλ καὶ τοῦ Ρολάνδου ἐπομένων, ἐπροχώρησαν πάντες πρὸς τὴν θύραν ἀλλὰ πρὶν ἡ πατήσωσι τὴν φλιάν αὐτῆς, καὶ οἱ τρεῖς ἡσάνθησαν φρικίασιν καθ' ὅλον τῶν τὸ σῶμα.

Εἶχον ἀκούσει προφερόμενον εὐδιαχρίτως τὸ ὄνομα τοῦ Ρολάνδου ὑπὸ τῆς ἀσθενοῦς... Καὶ λοιπὸν ὁ Ρολάνδος ἐπέστρεψεν.

Ἡ Ἀμαλία, δεύτερον ἥδη ἐφώνησε τὸ ὄνομα τοῦ ἀδελφοῦ της.

— Μὲ φωνάζεις, Ἀμαλία; ήρώτησεν ὁ Ρολάνδος.

— Ναί, ἀπεκρίθη ἡ φωνὴ τῆς θυγατρούσης.

— Μόνον ἡ μετὰ τῆς μητρὸς μου;

— Μόνον.

Ἡ φωνὴ αὕτη ἡ ἄνευ τόνου, ἀλλ' εὐδιαχρίτως ἐκφερομένη, εἶχε τι τὸ παγετῶδες, ωμοίας μᾶλλον πρὸς τὴν ὕπανθρωπίαν τοῦ ἀλλού κόσμου.

— Υπάγετε μῆτέρ μου, εἴπεν ὁ Ρολάνδος, βλέπετε ὅτι μόνον πρὸς ἐμὲ ἐπιθυμεῖ νὰ ὅμιλησῃ ἡ Ἀμαλία.

— Ω! Θεέ μου! ὑπετονθόρισεν ἡ Κ. δὲ Μοντρεβέλ, ὑπάρχει ἀκόμη κάμπια ἐλπίς;

— Οσῳ γαμηλοφόνως καὶ ἀν εἶπε τοὺς λόγους τούτους, ἡ θυγατρούσα ὅμως τοὺς ἡκουσεν.

— Οχι, εἶπε, μῆτέρ μου. Ο Θεὸς ἐπέτρεψε νὰ ἐπανίδω τὸν ἀδελφόν μου, ἀλλὰ τὴν νύκτα ταύτην θὰ ἥμαι μετὰ τοῦ Θεοῦ.

Ἡ Κ. δὲ Μοντρεβέλ ἐξέπειψε μύχιον στεναγμόν.

— Ρολάνδε, Ρολάνδε, εἶπε, δὲν πρέπει νὰ εἶπωμεν ὅτι ἀπὸ τοῦ νῦν εἴνε μετὰ τοῦ Θεοῦ;

— Ο Ρολάνδος τῇ ἔνευσε νὰ τὸν ἀφήσῃ μόνον, ἡ δὲ Κ. δὲ Μοντρεβέλ ἀπεμακρύνθη μετὰ τοῦ μικροῦ υἱοῦ της. Τότε ὁ ἔτερος

κλείσας τὴν θύραν, ἐπανῆλθε μετ' ἀπεριγρά-
πτου θλίψεως πρὸς τὴν κλίνην τῆς Ἀμαλίας.

“Ολον τὸ σῶμα αὐτῆς εἶχε τὴν παγετώδη
έκεινην φυγρότητα τοῦ θανάτου, μόνη δὲ ἡ
ἀσθενής πνοή, ἐδείκνυεν ὅτι ἔζη ἀκόμη τὸ
πτῶμα ἐκεῖνο καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ δὲ αὐτοῦ ἡ-
νευργμένοι ὑπερμέτρως ἔλαμπον λάμψιν ἔξαλ-
λον, ὡς εἰ πᾶσαι αἱ δυνάμεις τοῦ ὥραίου ἔκει-
νου ἀλλοτε πλάσματος, καὶ πᾶσα ἡ ζωὴ
αὐτοῦ εἴχεν εἰς μόνους τοὺς ὀφθαλμούς συγ-
κεντρωθῆ.

“Ο Ῥολάνδος ἤκουσε πολλάκις νὰ δημι-
λῶσι περὶ τῆς ἐπιθανατίου ἔκεινης ἐκστά-
σεως, ητὶς καλεῖται παρὰ τοῖς χυδαίοις ἀγ-
γέλευμα, ἀλλὰ οὐδέποτε εἶδε καὶ τὴν τοιαύ-
την κατάστασιν. ἐνόησε λοιπὸν ὅτι εἰς
τοιαύτην θέσιν εὑρίσκετο ἡ ἀγαπητὴ ἀδελ-
φή του.

— Ἰδού ἐγώ, εἶπε τέλος, ἀδελφή μου, λέ-
γε τί θέλεις.

— Ἔγνωρίζον ὅτι ἔμελλες νὰ ἔλθῃς, ἀπεκρί-
θη ἡ νέα κόρη πάντοτε ἀκίνητος, καὶ ἐπε-
ρίμενον.

— Πῶς ἐγνωρίζες ὅτι ἔμελλον νὰ ἔλθω;
εἶπεν ὁ Ῥολάνδος.

— Σ' ἔβλεπον ἐρχόμενον.

‘Ο Ῥολάνδος ἐφρικίασε.

— Καὶ, ἡρώτησεν, ἐγνώριζες διατί ἥρχόμην;

— Ναί· καὶ παρεκάλεσα τὸν Θεόν ἐκ βάθους
τῆς καρδίας μου νὰ μοὶ ἐπιτρέψῃ νὰ ἐγερθῶ
καὶ σὸν γράψω.

— Πότε;

— Τὴν παρελθοῦσαν νύκτα.

— Καὶ ἡ ἐπιστολή;

— Εἶναι ὑπὸ τὸ προσκεφάλαιόν μου, λάβε
την καὶ ἀνάγνωσε.

‘Ο Ῥολάνδος ἐδίστασε πρὸς στυγμὴν, μὴ
ἡ ἀδελφὴ του διατελῇ εἰς πυρέσσουσαν κα-
τάστασιν.

— Δυστυχὴς Ἀμαλία, ἐψιθύρισε.

— Δὲν πρέπει νὰ μὲ λυπῆσαι, εἶπεν ἡ νέα
κόρη. Υπάγω νὰ τὸν εὕρω.

— Ήοῖον; ἡρώτησεν ὁ Ῥολάνδος.

— Εκεῖνον τὸν ὄποιον ἡγάπων, καὶ ὃν σὺ
ἐψόνευσες.

‘Ο Ῥολάνδος ἐξέπεμψε κραυγὴν σπαρα-
ξικάρδιον, μὴ γνωρίζων τί λέγει ἡ ἀδελ-
φὴ του.

— Ἀμαλία, εἶπεν, ἥλθα νὰ σ' ἐρωτήσω.

— Περὶ τοῦ λόρδου Τάνλεϋ, τὸ ἡξεύρω,
ἀπεκρίθη ἡ νέα κόρη.

— Τὸ ἡξεύρεις! καὶ πῶς;

— Δὲν σὸι εἶπον ὅτι σὲ εἶδον ἐρχόμενον καὶ
ὅτι ἐγνώριζον διατί ἥρχεσο;

— Λοιπὸν ἀποκρίθητι μου.

— Μὴ μὲ ἀποστρέφης ἀπὸ τὸν Θεόν καὶ ἀπ'
αὐτὸν, Ρολάνδε. Σοὶ ἔγραφα, ἀνάγνωσε τὴν
ἐπιστολήν μου.

‘Ο Ῥολάνδος ἔθηκε τὴν χεῖρά του ὑπὸ τὸ
προσκεφάλαιον, πεπεισμένος ὅτι ἡ ἀδελφή
του ἐπύρεσσεν ἀλλὰ πρὸς μεγίστην του ἔκ-
πληξιν, ἡσθάνθη χαρτίον τὸ ὑπὸ τὸ προσκε-
φάλαιον.

“Τοῦ δὲ πραγματικῶς ἐπιστολή τις μὲ
περικάλυμμα, ἐπ' αὐτοῦ δὲ ἦσαν γεγραμμέ-
ναι αἱ λέξεις αὖται,

« Πρὸς τὸν αἵριον ἐρχόμενον Ῥολάνδον. »
Καὶ ἐπλησίασε πρὸς τὴν λυχνίαν, ἵνα ἀνα-
γνωσθῇ εὐχερέστερον. Καὶ ἀνέγνωσε ταῦτα·

“ Ἀδελφέ μου, ἔχομεν ἀμφότεροι κατὶ τί,
διὰ τὸ ὄποιον πρέπει νὰ συγχωρήσωμεν ἀλ-
λήλους ».

‘Ο Ῥολάνδος παρετήρησε τὴν ἀδελφήν
του, ητὶς ἔμενεν εἰς τὴν αὐτὴν ἀκινησίαν.
Καὶ λοιπὸν ἐξηκολούθησεν.

“ Ηγάπων τὸν Κάρολον δὲ Σαιντ Έρμιν,
μᾶλλον δὲ τὸν ἐλάτρευον, ἥτον ἐραστής μου »

— “Ω! μπετονθόρισε μεταξὺ τῶν δόδοντων
του ὁ Ῥολάνδος, Ω ἀποθάνη.

— Απέθανεν! εἶπεν ἡ Ἀμαλία.

‘Ο Ῥολάνδος ἀφήκε κραυγὴν φρίκης, διό-
τι εἶπε τοσοῦτον χαμηλοφώνως τοὺς λόγους
ἔκεινους εἰς οὓς ἀπήντησεν ἡ Ἀμαλία, ὡστε
μόλις καὶ ὁ ἰδιος τοὺς ἤκουσεν.

Οἱ ὀφθαλμοὶ του λοιπὸν ἐπεσαν αὖθις ἐπὶ
τὴν ἐπιστολήν.

“ Οὐδεμία ἔνωσις δυνατὴ ὑπῆρχε μεταξὺ¹
τῆς ἀδελφῆς τοῦ Ῥολάνδου δὲ Μαντρεβέλη,
καὶ τοῦ ἀρχηγοῦ τῶν διπαδῶν τοῦ Ἰηού.
Τοῦτο ἥτο τὸ τρομερὸν μυστικὸν τὸ ὄποιον
δὲν ἐδυνάμην νὰ ἔξομιλογηθῶ, καὶ τὸ ὄποιον
μὲ κατεβίωσακεν.

— Εἰς μόνος ἐπερπετε νὰ τὸ μάθῃ καὶ τὸ
ἔμαθεν, οὗτος δ' εἶνε δὲ σίρ Ιωάννης Τάνλεϋ.

— “ Ο Θεός νὰ εὐλογήσῃ τὸν εὐγενῆ καὶ
ἀγαθὸν αὐτὸν ἀνθρώπον, δστις μοὶ ὑπεσχέ-
θη νὰ διαλύσῃ τὸν ἀδύνατον αὐτὸν γάμον,
καὶ ἐτήρησε τὸν λόγον του.

— “ Ή ζωὴ τοῦ λόρδου Τάνλεϋ, ἀς σὸι ἦγε
ιερά, ὡς Ῥολάνδε, αὐτὸς ἥτον δὲ μόνος φί-
λος, διὰ εἶχον ἐν τῇ δυστυχίᾳ μου, δὲ μόνος
ἀνθρώπος, οὗ τὰ δάκρυα ἐμίχθησαν μετὰ τῶν
ἐμῶν.

— Ηγάπων τὸν Κάρολον δὲ Σαιντ Έρ-

μὲν, ήμην ἐρωμένη του. Ἰδού τὸ πρᾶγμα ὅπερ ἔχεις νὰ μοὶ συγχωρήσῃς.

» Αλλὰ σὺ εἶσαι ἡ αἰτία τοῦ θανάτου του, ἵδού τὸ πρᾶγμα ὅπερ ἔγω σοὶ συγχωρῶ.

» Καὶ ηδὴ ἐλθὲ τάχιστα, ὁ Ρολάνδε, διότι δὲν οὐκ ἀποθάνω, εἰμὴ ὅταν ἐλθεῖς σύ. Θὰ ἀποθάνω διὰ νὰ τὸν ἐπαναίδω. Θὰ ἀποθάνω διὰ νὰ ημαι πάντοτε πλησίον του! Ω πόσον εἰμαι εύτυχὴς ἀποθνήσκουσα.»

Τὰ πάντα ἦσαν καθαρὰ ἐν τῇ ἐπιστολῇ ταύτῃ, οὐδὲ ἐδύνατό τις νὰ τὴν ὑπολάβῃ ὡς ἀποτέλεσμα πυρέσσοντος πνεύματος δι’ ὃ δὲ οὐδὲν οὐδὲν τὴν ἀνέγνω κατ’ ἐπανάληψιν, καὶ ἔμεινεν ἀκίνητος, σιωπηλός, πνευστιῶν, πλήρης ἀγωνίας· τέλος ὁ οἶκτος διεδέξατο ἐν τῇ καρδίᾳ του τὴν ἀγανάκτησιν. Ἐπλησίασε λοιπὸν πρὸς τὴν Ἀμαλίαν, ἔτεινε τὴν χεῖρα του πρὸς αὐτὴν καὶ μὲ φωνὴν γλυκεῖαν,

— Αδελφή μου, εἶπε, σὲ συγχωρῶ.

Δεπτὴ φρικίασις ἐτάραξε τὸ σῶμα τῆς Ονησιούσσης.

— Πρεσκάλεσον τώρα, εἶπε, τὴν μητέρα μας, διότι εἰς τοὺς κόλπους αὐτῆς ὀφείλωνται ἀποθάνω.

Ο Ρολάνδος ὑπῆγεν εἰς τὴν θύραν καὶ ἐκάλεσε τὴν Κ. δὲ Μοντρεβέλ, ἣτις ἐπεριμενεν ἔζωθεν, καὶ ἔτρεξεν εἰς τὴν πρόσκλησιν ταύτην.

— Τί νέον; ἡρώτησεν ἡ δυστυχὴς μήτηρ. — Τίποτε, ἀπεκρίθη ὁ Ρολάνδος· ἡ Ἀμαλία θέλει ν’ ἀποθάνῃ εἰς τοὺς κόλπους σας.

Η Κ. δὲ Μοντρεβέλ εἰσελθοῦσα ἐγονυπέτησε πρὸ τῆς κλίνης τῆς θυγατρός της, ἣτις τότε ἐγερθεῖσα βραδέως, ὡς εἰ χείρ τις ἀδρατος τὴν ὑπεβάσταζεν, ἔτεινε τὴν χεῖρα της πρὸς τὴν τῆς μητρός της καὶ εἶπε,

— Μητέρ μου, μοὶ ἐδώσατε τὴν ζωὴν, μοὶ τὴν ἀφρέσατε, ἐστὲ εὐλογημένη. Αὐτὸς ἡτο τὸ μόνον ὅπερ ἐδύνασθε νὰ πράξητε δι’ ἐμὲ, ἀφοῦ δὲν ὑπῆρχε πλέον διὰ τὴν θυγατέρα σας εὐδαιμονία δυνατὴ ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ.

Ἐπειτα δὲ στραφεῖσα πρὸς τὸν Ρολάνδον, δοτις εἶχε γονατίσει εἰς τὸ ἔτερον μέρος τῆς κλίνης, ὡς καὶ ἡ μήτηρ του, καὶ τείνασα πρὸς αὐτὴν τὴν ἔτεραν τῆς χεῖρα, — Εσυγχωρίθημεν καὶ οἱ δύο, ἀδελφὲ, εἶπε.

— Ναί, δυστυχὴς Ἀμαλία, ἀπεκρίθη ὁ Ρολάνδος, καὶ πιστεύω, ἐσυγχωρίθημεν ἔξ ολης ψυχῆς καὶ καρδίας.

— Μίαν μόνην τελευταίαν σύστασιν ἔχω νὰ σοὶ κάμω.

— Ποίαν;

— Μή ληφμονήσῃς ὅτι ὁ λόρδος, Τάνλευ ἥτον ὁ καλλίτερός μου φίλος.

— Εσο ἥσυχος, εἰπεν ὁ Ρολάνδος, ἡ ζωὴ του λόρδου Τάνλευ μοὶ εἶνε ιερά

· Ή Ἀμαλία ἐστέναξεν· εἴτα δὲ μετὰ φωνῆς ἀσθενέστατης,

— Χαῖρε, Ρολάνδε, εἶπε, χαῖρε, μητέρ μου. Ασπάσθητε τὸν Ἐδουάρδον ἐκ μέρους μου.

Καὶ μετὰ κραυγῆς ἐξελθούσης ἐκ τῆς καρδίας, ἐν τῇ ὁποίᾳ ἐκρύπτετο χαρὰ μᾶλλον ἢ λύπη, ἐβόησε

— Κάρολε! ίδού ἔγω! ίδού ἔγω!

Καὶ ἐπεσεν ἐπὶ τῆς κλίνης της σύρουσα πρὸς ἐαυτὴν διὰ τῆς κινήσεως ταύτης τὰς δύο χεῖρας, αἵτινες ἡνώθησαν ἐπὶ τοῦ στήθους της.

Ο Ρολάνδος καὶ ἡ μήτηρ του ἐγερθέντες ἐκλιναν ἐπ’ αὐτῆς ἐκαστος ἐκ τοῦ μέρους του. Ή Ἀμαλία εἶχε λάβει τὴν πρώτην αὐτῆς θέσιν· τὰ βλέφαρα ὅμως αὐτῆς ἐκλείσθησαν καὶ ἡ ἀσθενής πνοή, ἣτις ἐξήρχετο τοῦ στήθους της ἐσβέσθη... Ή Ἀμαλία ἥτον ἡδη νεκρά.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΔΕΚΑΤΟΝ ΤΡΙΤΟΝ.

ΕΝΩΑ ΑΙ ΕΑΠΙΔΕΣ ΤΟΥ ΡΟΛΑΝΔΟΥ,
ΚΑΙΤΟΙ ΚΑΛΩΣ ΒΑΣΙΖΟΜΕΝΑΙ ΜΑ-
ΤΑΙΟΥΝΤΑΙ ΚΑΙ ΠΑΛΙΝ.

Η Ἀμαλία ἀπέθανε τὴν νύκτα τῆς Δευτέρας πρὸς τὴν Τρίτην, ἥτοι τὴν 2 πρὸς τὴν 3 Ιουνίου 1800.

Τὴν ἐσπέραν τῆς Πέμπτης, ἥτοι τῆς 5, ὑπῆρχε πολὺς κόσμος εἰς τὸ Θέατρον τοῦ Μελοδράματος, ἐνθα ἔπαιζον τὴν δευτέραν παράστασιν του Όσσιανού ἢ τῶν Βάρδων.

Γνωστὸς ὑπάρχει ὁ βαθὺς θαυμασμὸς τὸν ὄποιον ὁ πρῶτος ὅπατος ἐπρέσβευε πρὸς τὰ ὑπὸ τοῦ Μαχφερσώνος συναγθέντα ποιήματα, καὶ ὅτι ἡ βασιλικὴ Ἀκαδημία τῆς Μουσικῆς ἐκ κολακείας μᾶλλον ἢ ἐξ ἔτερας φιλολογικῆς ἢ μουσικῆς ἀξίας, εἶχε συνθέσει ἐν μελόδραμα, τὸ δόποιον εἶχε τελείωσει ἔνα μηνα ἔπειτα ἀφοῦ ὁ στρατηγὸς Βοναπάρτης ἀνεγώρησεν ἐκ Παρισίων, ὅπως ὑπάγη παρὰ τῷ στρατῷ τῆς ἐπιφυλακῆς.

Γνωστὸν ἐπισης ὑπάρχει τί ὁ στρατὸς οὗτος, τὸν ὄποιον ἀφήσαμεν μεταξὺ Καζάλε καὶ Τουρίνου, ἐγένετο.

Ἐπί τι θεωρεῖον τοῦ ἀριστεροῦ μέρους, φίλος τις τῆς μουσικῆς διεκρίνετο, προσέχων ἀτενῶς εἰς τὸ μελόδραμα, ὅταν ὁ θεατρικὸς

έργολάδος, προσελθών εἰς αὐτὸν τῷ εἶπε.
— Συγγνώμην, κύριε, δὲν εἰσθε ὁ λόρδος
Τάνλευ;

— Να, ἀπεκρίθη ἐκεῖνος.

— Τότε λοιπὸν, μυλόρδε, εἰς νέος ἔχει νὰ
σᾶς ἀνακοινώσῃ σπουδαίον τι, καὶ σᾶς πα-
ρακαλεῖ νὰ εὔχαρεστηθῆτε νὰ ἔξελθητε εἰς
τὸν πρόδομον.

— “Ω! Ω! εἴπεν ὁ σίρ Ιωάννης· εἶνε ἀξιω-
ματικός;

— “Οχι, πολίτης, μυλόρδε, ἀλλὰ τὸ ήθος
του πραγματικῶς εἶνε στρατιωτικόν.

— Καλά! εἴπεν ὁ σίρ Ιωάννης, γνωρίζω τίς
εἶναι.

Καὶ ἐγερθεὶς ἔξηλθεν εἰς τὸν πρόδομον·
ἔκει δὲ τὸν περιέμενον ὁ Ρολάνδος.

‘Ο Λόρδος Τάνλευ οὐδεμίαν ἔκπληξιν
ἔδειξε βλέπων αὐτόν· μόνον τὸ αὐτηρὸν
πρόσωπον τοῦ νεανίου ἔλαμψεν ἐκ τῆς λαι-
πηδόνος ἐκείνης τῆς βαθείας φιλίας, ἔνεκα
τῆς ὥποιας ἐπεθύμει νὰ βιθῇ εἰς τὰς ἀγκά-
λας τοῦ προσκαλέσαντος αὐτόν.

— Ίδους ἔγώ, κύριε! εἴπεν ὁ σίρ Ιωάννης.

— Ερχομαι ἐκ τοῦ οίκου σας, μυλόρδε,
ἀπεκρίθη ὁ Ρολάνδος κλίνας, φαίνεται δὲ
ὅτι ἐλάβατε ἀπό τινος τὴν πρόνοιαν νὰ λέ-
γητε ποῦ ὑπάγετε, ὡστε ὅσοι σᾶς ζητοῦσι
νὰ δύνανται νὰ σᾶς εῦρωσι.

— Τῷ ὄντι, κύριε,

— Η πρόνοια αὕτη εἶναι καλή, καὶ ἰδίως
δι' ἐκείνους, σίτινες ἐρχόμενοι κατεσπευ-
σμένως μακρόθεν, ἐπείγουσιν ὡς ἐμὲ, καὶ δὲν
ἔχουσι καιρὸν νὰ γάνωσι.

— Τότε, ηρώτησεν ὁ σίρ Ιωάννης, παρητή-
σατε τὸν στρατὸν καὶ ἥλθετε εἰς Ηρισίους
μόνον διὰ νὰ μὲ ἴσητε;

— Μόνον καὶ μόνον διὰ νὰ λάβω τὴν τιμὴν
ταύτην, μυλόρδε, καὶ ἐλπίζω ὅτι βλέπον-
τες τὴν σπουδὴν μου, θέλετε μαντεύσει τὴν
αἰτίαν καὶ μὲ ἀπαλλάξει πάσις ἐξηγήσεως.

— Κύριε, εἴπεν ὁ σίρ Ιωάννης, ἀπὸ τοῦδε
εἴμαι ὑπὸ τὴν διάθεσίν σας.

— Κατὰ ποίαν ὡραν δύο τῶν φίλων μου
δύνανται νὰ παρευσιασθῶσι παρ’ ὑπὸν αὐ-
τοῖς, μυλόρδε;

— Ἀπὸ τῆς ἔβδομης ὡρας τῆς πρωίας μέ-
χρι τοῦ μεσονυκτίου, κύριε· ἐκτὸς ἀν θέ-
λητε καὶ ἀμέσως.

— Οχι, μυλόρδε, διότι πρὸ μικροῦ ἔφθασα,
καὶ ἐπομένως πρέπει νὰ εῦρω τοὺς δύο τού-
τους φίλους καὶ τοῖς δώσω τὰς ὁδηγίας μου.
Δὲν θὰ σᾶς ἐνοχλήσωσι δὲ, πιστεύω, εἰμὴ

αὔριον περὶ τὴν ἐνδεκάτην ὥραν τῆς μεσημ-
βρίας μόνον θὰ σᾶς παρακαλέσω, ἀνὴν
δυνατὸν, ἡ ὑπόθεσις τὴν ὅποιαν διὰ τῆς
μεσολαβήσεως των θὰ ᾧθμισώμεν νὰ ᾧθμι-
σθῇ αὐθημερόν.

— Πιστεύω ὅτι τὸ πρᾶγμα εἶνε δυνατὸν,
κύριε, καὶ προκειμένου νὰ εὐχαριστηθῇ μία
ἐπιθυμία σας, ἡ ἀναβολὴ δὲν θὰ προέλθῃ
ἔξι ἐμοῦ.

— Ίδους δὲ, τι ἐπεθύμουν νὰ μάθω, μυλόρδε,
καὶ λυποῦμαι διότι σᾶς ἡνώχλησα.

Καὶ ὁ Ρολάνδος ἐχαιρέτησεν ὁ δὲ σίρ
Ιωάννης τοῦ ἀνταπέδωκε τὸν χαιρετισμόν.
“Οτε δὲ ὁ πρῶτος ἀπεμακρύνθη, ὁ λόρδος
Τάνλευ ἐπέστρεψε πάλιν εἰς τὴν θέσιν του.

“Ολοι οἱ ἀνταλλαχθέντες οὗτοι λόγοι ἀ-
πηγγέλθησαν ἐκατέρωθεν μετὰ φωνῆς το-
σοῦτον ταπεινῆς καὶ μετὰ προσώπου τοσοῦ-
τον ἀπαθοῦς, ὥστε καὶ οἱ πλησιέστερον ἴστά-
μενοι δὲν ἐδύναντο νὰ ὑποθέσωσι καὶ ὅτι ἐ-
πρόκειτο περὶ συμπλοκῆς μεταξύ τῶν οὗτων
συνδιαλεγομένων.

“Ητον ἥδη ἡ ἡμέρα τῆς ὑποδοχῆς παρὰ
τῷ ὑπουργείῳ τῶν στρατιωτικῶν ὁ Ρολάν-
δος μετέβη εἰς τὸ ξενοδοχεῖόν του, ἐνεδύθη
καὶ ἀναβὰς ἐπὶ τινος ὀχήματος, τὴν δεκάτην
ὥραν, ἀνηγγέλθη παρὰ τῷ πολίτη Καρνώ.

Δύο αἰτια τὸν ἔφερον ἐκεῖ πρῶτον, προ-
φορική τις ἀνακοίνωσις, ἣν κατὰ διαταγὴν
τοῦ πρώτου ὑπάτου ὥφειλε νὰ κάμῃ εἰς
τὸν ὑπουργὸν τῶν στρατιωτικῶν, καὶ δεύτε-
ρον ἡ ἐλπὶς νὰ εῦρῃ δύο μάρτυρες ὅπως κα-
νονίσῃ τὴν μετὰ τοῦ σίρ Ιωάννου ἔριν του.

Αμφότερά δὲ ταῦτα ἐπέτυχεν ὁ Ρολάν-
δος κατὰ τὰς προσδοκίας του· διότι καὶ ὁ
ὑπουργὸς τοῦ πολέμου ἐπληροφορήθη παρ’
αὐτοῦ λεπτομερῶς περὶ τῆς καταστάσεως
τοῦ στρατοῦ, καὶ δύο μάρτυρες, φίλοι του,
εὑρέθησαν ὅπως τῷ προσφέρωσι τὰς ὑπηρε-
σίας των.

Ολίγοι λόγοι ἥρκεσαν ὅπως τοῖς δώσῃ
νὰ ἐνοήσωσι περὶ τῶν συμβαινόντων· ἀλ-
λως τε οἱ στρατιωτικοὶ ἐννοοῦσιν εὐκόλως
τὰς τοιούτου εἰδους ὑποθέσεις.

Ο Ρολάνδος τοῖς εἴπεν ὅτι ἐπρόκειτο νὰ
ἰκανοποιηθῇ διὰ μίαν σπουδαίαν ὥρην, ἡτις
ἐπρεπε καὶ ἀπὸ αὐτοὺς τοὺς μάρτυράς του νὰ
μείνῃ κρυφία. Εἶπεν δὲτο εξυβρίσθη καὶ ἔξη-
τησεν ὑπὲρ αὐτοῦ τὴν ἐκλογὴν τῶν ὅπλων
καὶ τὸν τρόπον τῆς μονομαχίας, κατὰ τὸ δι-
καιώμα τῶν ἐξυβρίσθεντων. Οἱ δύο λοιπὸν
μάρτυρες του εἶχον ἐντολὴν νὰ παρουσια-

σθωσι τὴν ἐπιοῦσαν, περὶ τὴν ἐννάτην ὥραν τῆς πρωίας εἰς τὸ ξενοδοχεῖον Μιραβώ, ὅδός Φισχελιέως, καὶ συνεγνοηθῶσιν ἔκει μετὰ τῶν δύο μαρτύρων τοῦ λόρδου Τάνλευ, μετὰ δὲ ταῦτα νὰ ἔλθωσι καὶ εῦρωσι τὸν Ρολάνδον εἰς τὸ ξενοδοχεῖον τῶν Παρισίων, ἐν τῇ αὐτῇ ὁδῷ.

Οἱ Ρολάνδος ἐπέστρεψεν εἰς τὸ κατάλυμά του περὶ τὴν ἐνδεκάτην ὥραν, ἔγραψεν ἐφίκανὸν χρόνον καὶ κατακλινθεὶς ἐκοιμήθη· περὶ δὲ τὴν ἐννάτην καὶ ἡμίσειαν ὥραν οἱ δύο φίλοι του ἐπαρουσιάσθησαν πρὸς αὐτὸν, ἐρχόμενοι ἐκ τοῦ λόρδου Τάνλευ.

Οἱ σίρ Ιωάννης εἶχεν ἀναγνωρίσει ὅλα τὰ δικαιώματα τοῦ Ρολάνδου, εἴπεν δὲ τὸν ἀμφισβητεῖ οὐδένα τῶν ὅρων τῆς μονομαχίας, καὶ δὲ τὸν ὄφον δὲ τὸν ἀφοῦ δὲ τὸν Ρολάνδος ἐνόμιζεν ἕαυτὸν ὑβρισθέντα, τῷ ἀνήκει νὰ ὑπαγορεύσῃ τὰς συμφωνίας. Ἐπὶ τῇ παρατηρήσει δὲ, ἵν τῷ ἐποίησαν, δὲ τὴν πληπίζον νὰ συνεννοηθῶσι μετὰ δύο τῶν φίλων του καὶ οὐχὶ μετ' αὐτοῦ τοῦ ἴδιου, δὲ λόρδος Τάνλευ ἀπεκρίθη δὲ τῷ ἀμφισβητεῖ εἰς τὸ συμφωνηθὲν μέρος, εἰς τῶν φίλων τοῦ Ρολάνδου ἡθελει χρησιμεύσει ὡς μάρτυρας του ἵνα τὸν συνδρόμηται. Τέλος ὑπὸ πᾶσαν ἐποψιῶν δὲ λόρδος Τάνλευ ἐφάγη λίαν εὐγενῆς.

Οἱ Ρολάνδος εὗρεν δὲ τὴν ἀιτησις τοῦ ἀντιπάλου του καθόσον ἀπέβλεπε τὸν ἔνα τῶν μαρτύρων ἥτον οὐχὶ μόνον δικαία, ἀλλὰ καὶ πρέπουσα, καὶ ἐπέτρεψεν εἰς τὸν ἔνα αὐτῶν νὰ παραστῇ ὡς ἐκ μέρους τοῦ σίρ Ιωάννου καὶ ἀναλάβῃ τὰ συμφέροντά του. Ἐμενε δὲ ἡδη δὲ τὸν ὄφον τοῦ Ρολάνδου τοὺς ὅρους τῆς μονομαχίας.

Αὕτη ὡρίσθη νὰ γίνη διὰ πιστολίων εἰς ἀπόστασιν τριῶν βρυμάτων. Εἰς τὸ τρίτον κτύπημα, τὸ ὅποιον οἱ μάρτυρες διὰ τῶν χειρῶν ἡθελον κάμει, θὰ ἐπυροβόλουν.

Ἐκ τούτου λοιπὸν βλέπομεν δὲ τὴν μονομαχίαν ἥτο διὰ θάνατον, ἐκτὸς ἐὰν ἡθελέ τις νὰ μὴ φονεύσῃ τὸν ἀντίπαλόν του.

Οἱ δύο μάρτυρες πολλὰς ἀντέταξαν πρὸς τοῦτο παρατηρήσεις, ἀλλ' δὲ τὸν Ρολάνδος ἐπέμεινε λέγων δὲ τὸ πρόκειται περὶ σπουδαίας προσβολῆς ἥτις τῷ ἐγένετο, καὶ δὲ τοῦτα πως ἡθεώρει ἀναγκαίαν τὴν ἰκανοποίησιν. Καὶ ὡφελον πρὸς ταῦτα νὰ μπορωρήσωσιν. ἀλλ' δὲ τοῦ σίρ Ιωάννου μάρτυρας, ἐπεψυλάξατο τὴν συγκατάθεσιν τοῦ ὃν ἀντεπροσώπευε, λέγων δὲ τὸν ἀλλως δὲν θὰ ἐπιτρέψῃ τοιαῦτην σφαγήν.

— Μὴ ἐναντιοῦσαι, φίλτατε, τῷ εἴπεν δὲ τὸν Ρολάνδος· γνωρίζω τὸν σίρ Ιωάννην καὶ πιστεύω δὲ τὸν θὰ δυσαρεστηθῇ διὰ τὴν ἐναποτήτη σου ταύτην.

Οἱ δύο μάρτυρες ἐξελθόντες, ἐπαρουσιάσθησαν πρὸς τὸν σίρ Ιωάννην, ὃν εὔρον προγευματίζοντα κατὰ τὸν ἄγγλικὸν τρόπον, τουτέστι βιφστέ κιον, γαιώμηλα καὶ πίνοντα τέλον.

Εἰς τὴν θέαν των ἡγέρθη, τοὺς προσεκάλεσε νὰ συμμετάσχωσι τοῦ προγεύματός του, καὶ ἀποκοινώντων ἐκείνων, ἐτέθη ὑπὸ τὰς διαταγάς των.

— Πολὺ καλά! εἴπεν ἐπὶ τέλους ἀκούσας τὰ καθέκαστα τῶν προτάσεων τοῦ Ρολάνδου· δὲ δὲ δὲ λαβὼν τὸ μέρος αὐτοῦ μάρτυρας ἡθέλησε νὰ τῷ κάμη παρατηρήσεις τινάς,

— ‘Ο. Κ. δὲ Μοντρεβέλ, ἀγετεῖπεν, εἶνε λίαν εὐγενής, καὶ δὲν ἐπιθυμῶ εἰς τίποτε νὰ τὸν δυσαρεστήσω δὲ τοι εἴπη, εἶνε δεκτὸν παρ’ ἐμοῦ.

Ἀπελείπετο ἡδη δὲ προσδιορισμὸς τῆς ὥρας, ἀλλὰ καὶ εἰς τοῦτο δὲ λόρδος Τάνλευ ἐτέθη καθ’ ὅλοκληρίαν διὰ τὰς διαταγὰς τοῦ Ρολάνδου.

Τοιουτοτρόπως οἱ δύο μάρτυρες παρήγαγον τὸν λόρδον Τάνλευ, λίαν ηγχαριστημένοι ἐξ αὐτοῦ. ‘Ο Ρολάνδος τοὺς ἐπεριμενεν, δὲ δὲ ἐκεῖνοι ἔφασαν παρ’ αὐτῷ καὶ τῷ διηγήθησαν πάντα,

— Τί εἰπον; ὑπέλασεν ωσεὶ θαυμάζων τὸν ἀντίπαλόν του.

‘Ο Ρολάνδος προσδιώρισε τὴν ἑδόμην ὥραν τῆς ἑσπέρας καὶ ὡς τόπον συναντήσεως τὴν πάροδον τῆς Μονέττης, δηλαδὴ ὥραν καθ’ ἣν τὸ μέρος ἐκεῖνο ἥτο σχεδὸν ἔρημον, ἡ δὲ ἡμέρα ἀκόμη φωτεινὴ (ὅ ἀναγνώστης ἐνθυμεῖται δὲ τὸ μήνεν Ιούνιος) ὥστε οἱ δύο ἀντίπαλοι νὰ δυνηθῶσι νὰ μονομαχήσωσιν ἐν ἀνέσει.

Οὐδεὶς ἐγένετο λόγος περὶ πιστολίων, οἱ δὲ δύο μάρτυρες ἐπρότειναν νὰ ἐφοδιασθῶσι τοιαῦτα παρ’ ἐνδε διλοποιοῦ.

— Οχι, εἴπεν δὲ τὸν Ρολάνδος. ‘Ο λόρδος ἔχει ἐν ζεῦγος λαμπρῶν πιστολίων, τὰ ὅποια μετεχειρίσθην ἀλλοτε ἀν θέλη νὰ κτυπηθῶμεν μὲ αὐτὰ, τὰ προτιμῶ πάντων τῶν ἀλλών.

‘Ο μάρτυρας τοῦ σίρ Ιωάννου μεταβάτε παρ’ αὐτῷ τὸν ἥρωτησεν ἀν ἡ ὥρα καὶ δὲ τὸν ἥτο κατάλληλος, καὶ ἀν ἐπεθύμει νὰ κτυπηθῶσι διὰ τῶν πιστολίων του· δὲ λόρδος Τάνλευ

ξυθμίσας τότε τὸ ὀρολογιόν του κατὰ τὸ τοῦ μάρτυρός του, καὶ δοὺς αὐτῷ τὸ ζευγός τῶν πιστολίων, ἐφάνη λίαν πρόθυμος εἰς πάντα,

— Νὰ ἔλθω νὰ σᾶς παραλάβω μυλόρδε;

‘Ο σίρ Ιωάννης ἐμειδίασε μελαγχολικῶς.

— Εἶνε ἀνωφελές εἴπεν. Εἰσθε φίλος τοῦ Κ. δὲ Μοντρεβέλ, καὶ ὁ δρόμος θὰ σᾶς ἡνε μᾶλλον εὐάρεστος μετ' αὐτοῦ ἢ μετ' ἐμοῦ. ‘Υπάγετε λοιπὸν μετ' αὐτοῦ, καὶ ἑγώ ἔρχομαι ἔφιππος μετὰ τοῦ ὑπηρέτου μου. Ἐκεῖ εὑρισκόμεθα ὅλοι.

‘Ο νέος ἀξιωματικὸς μετεβίβασε τὴν ἀπόκρισιν ταύτην εἰς τὸν ‘Ρολάνδον.

— Τί σᾶς ἔλεγον; εἴπεν αὐτός.

Μεσημέρια ἥδη ἦτο, καὶ ἐπτὰ ὥραι ἐμενον μέχρι τῆς ὁρισθείσης προθεσμίας ὁ ‘Ρολάνδος τότε ἀπέπεμψε τοὺς μάρτυράς του μέχρι τῆς ἔκτης καὶ ἡμισείας, ὅτε ὥφειλον νὰ εὑρεθῶσι πρὸ τῆς θύρας τοῦ ξενοδοχείου μετὰ τριῶν ἵππων καὶ δύο ὑπηρετῶν, καὶ τοῦτο διότι εἰς οὐδένα τῶν ἐν τῷ ξενοδοχείῳ ἐπειθύμει νὰ δώσῃ ιδέαν τῶν συμβαινόντων, ἀλλ’ ὅτι ἐπρόκειτο περὶ ἀπλοῦ περιπάτου.

Τὴν ἔκτην καὶ ἡμίσειαν ὥραν ὁ ὑπηρέτης τοῦ ξενοδοχείου ἀνήγγειλεν εἰς τὸν ‘Ρολάνδον ὅτι τὸν ἐπερίμενον εἰς τὴν θύραν δύο ἔφιπποι μετὰ δύο ὑπηρετῶν, ὃν δὲ εἰς ἔκρατει ἐκ τοῦ χαλινοῦ καὶ ἔνα ἵππον.

‘Ο ‘Ρολάνδος καταβάτης, ἔσφιγξε τὴν χειρα τῶν δύο ἀξιωματικῶν καὶ ἐπήδησεν ἐπὶ τοῦ ἵππου του διήνυσαν δὲ τὴν πλατεῖαν τοῦ Λουδοβίκου ΙΕ’. καὶ τῶν ‘Ἀλυσίων μετὰ τοσαύτης ἀταραξίας, ὥστε οὐδεὶς ἐδύνατο νὰ ὑποπτεύσῃ τί συνέβαινεν. ‘Ο ‘Ρολάνδος ιδίως ἐδίκινε τοιαύτην φαιδρότητα, καθ’ ἣν σταγμήν προσήρχετο εἰς βέβαιον θάνατον, ώστε οἱ δύο φίλοι του ἐμενον ἔκπληκτοι.

Εἶχον ἥδη φθάσει εἰς τινὰ ἀπόστασιν ἀπὸ τὴν πάροδον τῆς Μονέττης, ὅταν ὁ ἥγονύμηνος πάντων ‘Ρολάνδος, διέκρινεν ἔνα ἵππεα περιφερόμενον, καὶ ἀκολουθούμενον ὑπὸ ἐνὸς ὑπηρέτου. ‘Ο ‘Ρολάνδος ἀνεγνώρισε τὸν λόρδον Τάνκεϋ καὶ ἐν τῷ προσώπῳ του ἐξεδηλώθη, πρὸς μεγίστην ἔκπληξιν τῶν παρατηρούντων αὐτὸν συνοδοιπόρων του, ἔκφρασις εὐχαριστήσεως περιπαθοῦς καὶ ἀγάπης.

‘Ολίγαι στιγμαὶ ἐξήρεσαν ἵνα ὁ ‘Ρολάνδος μετὰ τῶν φίλων του φθάσωσιν εἰς τὸ μέρος ἐνθα δ σίρ Ιωάννης παρέμενε. Τὸν ἔχαιρέτησαν, τοὺς ἀντεχαιρέτησε καὶ ἐκεῖνος

μὲ τῆθος ἀτάραχον μὲν καὶ μεγαλοπρεπὲς, ἀλλ’ ἐμφαῖνον βαθεῖαν μελαγχολίαν. Ἡ συνάντησις αὕτη, οὕτω πως γενομένη, μετὰ τοῦ ‘Ρολάνδου δὲν τῷ ἦτο εὐχάριστος.

Αφιππευσάντων πάντων, εἰς τῶν μαρτύρων ἔλαβε τὸ κιβώτιον μὲ τὰ πιστόλια παρά τινος τῶν ὑπηρετῶν καὶ διέταξεν αὐτοὺς νὰ ὑπάγωσιν εἰς ἴκανην ἀπόστασιν ἐν τῇ παρόδῳ ὡς περιφέροντες τοὺς ἵππους, καὶ τότε μόνον νὰ πλησιάσωσιν ἄμα ἀκούσωσι τοὺς πυροβολισμούς.

Οἱ δύο ἀντίπαλοι καὶ οἱ δύο μάρτυρες εἰσῆλθον τότε εἰς τὸ δάσος, χωροῦντες πρὸς τὰ μᾶλλον πυκνὰ καὶ βαθύσκια μέρη, καίτοι αὐτὸ ἦτο σχεδὸν καθ’ ὅλοκληρίαν ἔρημον. Εύροντες δὲ μέρος τι κατάλληλον πρὸς τὸν σκοπόν των, οἱ μάρτυρες ἡτένισαν πρὸς τοὺς ἀντιπάλους, σιτινες ἀμφότεροι κατένευσαν.

— Δέν μετεβλήθη τίποτε ἐκ τῶν ὅρων; εἴπεν εἰς τῶν μαρτύρων πρὸς τὸν σίρ Ιωάννην.

— Ερωτήσατε τὸν Κ. δὲ Μοντρεβέλ, ἀπεκρίθη οὗτος. Ἐδῶ εἴμαι ὑπὸ τὰς διατάγας του.

— Τίποτε! ἀπεκρίθη καὶ ὁ ‘Ρολάνδος.

Τότε ἐξήγαγον τὰ πιστόλια ἐκ τῶν θηκῶν καὶ ἤρξαντο νὰ τὰ γεμίζωσι. Ηροελθών δὲν τῷ μεταξὺ ὁ ‘Ρολάνδος πρὸς τὸν ἀντίπαλόν του,

— Μυλόρδε, νομίζω ὅτι δικαιούμαι νὰ παραπονεθῶ καθ’ ἡμῶν ἐπὶ τινος ἀντικειμένου, ἀλλὰ τοῦτο δὲν μ’ ἐμποδίζει νὰ σᾶς θεωρῶ ὡς ἀνθρωπὸν κρατοῦντα τὸν λόγον του.

— Καὶ δικαίως! ἀπεκρίθη ὁ σίρ Ιωάννης.

— Δύνασθε, ἀν ἐπιζήσητε μετ’ ἐμὲ, νὰ τηρήσητε καὶ τώρα τὴν ὑπόσχεσιν ἐκείνην, ἣν ἀλλοτε μοὶ ἐκάματε εἰς Ἀβίνιών;

— Δέν πιστεύω νὰ ἐπιζήσω μεθ’ ὑμᾶς, κύριε, ἀπεκρίθη ὁ λόρδος Τάνκεϋ, ἀλλὰ δύνασθε νὰ μὲ διαθέσητε ἐνόσῳ μικρὰ ἔτι μοὶ μένει πνοή.

— Πρόκειται περὶ τοῦ πτώματός μου . . .

— ‘Εχετε τὰς αὐτὰς διαθέσεις ὡς καὶ εἰς Ἀβίνιών;

— Ναι, μυλόρδε!

— Δύνασθε νὰ ἥσθε κατὰ πάντα ἡσυχος.

‘Ο ‘Ρολάνδος ἐγαιρέτησε τὸν σίρ Ιωάννην καὶ ἐπανήλθε πρὸς τοὺς δύο φίλους του.

— ‘Εχετε ἐν περιπτώσει δυστυχίας ἰδιαίτεραν τινὰ σύστασιν νὰ μᾶς κάμητε; τηρώτησεν ὁ εἰς αὐτῶν.

— Μίαν μόνην.

— Οποίαν;

— "Οτι δὲν θ' ἀντιστῆτε εἰς ὅ, τι ὁ λόρδος Τάνλεϋ ἀποφασίσει περὶ τοῦ πτώματος καὶ τῆς κηδείας μου. Ἰδού, ἐν τῇ ἀριστερᾷ μου χειρὶ, ἀν φονευθῶ χωρὶς νὰ δυνηθῶ νὰ προφέρω καμμίαν λέξιν, κρατῶ ἐν χαρτίον. Νὰ ἀνοίξητε τότε τὴν χεῖρα μου καὶ νὰ τῷ δώσητε αὐτὸ τὸ χαρτίον.

— Αὐτὸ μόνον;

— Ναί.

— Τὰ πιστόλια εἶναι πλήρη.

— Εἰδοποιήσατε λοιπὸν τὸν μυλόρδον.

— Ο 'Ρολάνδος ιδὼν ὅτι ἡ ἀπόστασις δὲν ἦτον οία συνεφωνήθη,

— Συγγνώμην, εἶπε, ἡ ἀπόστασις αὗτη δὲν εἶναι καλή. Ἐδῶ εἶναι πέντε βήματα. Ἔγὼ δὲν εἶπον τρία.

— Ήέντε ἀπεκρίθη ὁ ἄξιωματικός.

— "Οχι φίλτατε, ἀπατᾶσθε.

Καὶ ἔστρεψε τὸ βλέμμα του πρὸς τὸν σίρ 'Ιωάννην, ὡς δῆθεν ἵνα τὸν ἐρωτήσῃ.

— Τρία εἶναι καλά! ἀπεκρίθη οὐτος.

Καὶ ἐπειδὴ, τῶν δύο ἀντιπάλων συμφωνούντων οἱ μάρτυρες δὲν ἐδύναντο ν' ἀντεπωσιν, ἔθηκαν δύο κίνη δρίζοντίων εἰς ἀπόστασιν τριῶν βημάτων, ἵνα χρησιμεύσωσιν ώς ὄρια τῆς διαστάσεως· λαβόντες τότε τὰ δύο πιστόλια οἱ διαιμαχόμενοι καὶ ἐλθόντες εἰς τὴν ὥρισμένην θέσιν, ἐχαρέτησαν ἀλλήλως, ὡς διὰ νὰ δείξωσιν ὅτι ησαν ἑτοιμοι.

Οἱ μάρτυρες ἀπεμακρύνθησαν διὰ νὰ δώσωσι διὰ τῶν τριῶν κτυπημάτων τὸ σημεῖον τοῦ πυρροβολισμοῦ.

Εἰς τὸ πρῶτον κτύπημα οἱ ἀντίπαλοι ἡτοίμασαν τὰ πιστόλιά των, εἰς τὸ δεύτερον ἐσκόπευσαν, καὶ εἰς τὸ τρίτον ἐπυροβόλησαν.

Αλλὰ πρὸς μεγίστην ἔκπληξιν πάντων, οὐδὲν ἔπεσε, καὶ ή μὲν σφαῖρα τοῦ 'Ρολάνδου διετρύπησε τὴν γῆν, ή δὲ τοῦ σίρ 'Ιωάννου ἔθραυσε κλάδον ἐνὸς δένδρου· ἔκαστος δὲ τῶν ἀντιπάλων ἔμεινεν ἐκστατικὸς διότι ἔζη ἀκόμη, φεισθεὶς τοῦ ἐναντίου του. Τέλος ὁ 'Ρολάνδος προχωρήσας εἶπε,

— Μυλόρδε, ή ἀδελφή μου δικαίως μοὶ ἐξέφερεν ὅτι εἰσθε ὁ γενναιότερος ἄνθρωπος τοῦ κόσμου.

Καὶ ρίψας τὸ πιστόλιον, ἔτεινε τοὺς βραχίονας πρὸς τὸν σίρ 'Ιωάννην, ὅστις ἔπεσεν εἰς αὐτοὺς.

— "Α! ἐννοῶ, εἶπε, ηθέλετε καὶ πάλιν νὰ ἀποθάνητε· ἀλλ' εὐτυχῶς ὁ Θεὸς δὲν ηδόκησε νὰ γείνω ἐγὼ φονεύς σας.

Οἱ δύο μάρτυρες προσήγγισαν ἀλλήλοις.

— Τί συμβαίνει λοιπόν; ηρώτησαν.

— Τίποτε, ἀπεκρίθη ὁ 'Ρολάνδος, ἐκτὸς τοῦ ὅτι ἀποφασίσας νὰ ἀποθάνω, ηθέλησα νὰ ἀποθάνω τούλαχιστον ἐκ χειρὸς φίλου, τὸν ὃποῖον ἀγαπῶ ὑπὲρ πάντα αλλον εἰς τὸν κόσμον. Δυστυχῶς ὅμως καὶ αὐτὸς ἐπροτίμα νὰ φονευθῇ μᾶλλον ή νὰ φονεύσῃ. Βλέπω λοιπὸν ὅτι αὐτὴ εἶναι μία ἀνάγκη τὴν ὃποιαν πρέπει ν' ἀφίσω εἰς τοὺς Αὐστριακούς.

Καὶ ρίψεις ἐκ νέου εἰς τὰς ἀγκάλας τοῦ φίλου του καὶ σφίγξας τὰς χεῖρας τῶν δύο μαρτύρων.

— Συγχωρήσατέ μοι, κύριοι, εἶπεν ἀλλ' ὁ πρῶτος ὅπατος σκοπεύει νὰ δώσῃ μίαν μεγάλην μάχην εἰς Ἰταλίαν καὶ δὲν πρέπει νὰ χρονοτριβῶ, ἀν ἐπιθυμῶ νὰ παρευρεθῶ εἰς αὐτήν.

Καὶ ἀναθεὶς εἰς τὸν σίρ 'Ιωάννην νὰ δώσῃ τὰς ἔξηγήσεις τῶν συμβαινόντων, ἀς ἐκεῖνοι ἐζήτουν, ὁ 'Ρολάνδος παρήτησεν αὐτοὺς, ἀνέβη ἐπὶ τοῦ ὑπού του, καὶ ἐπέστρεψεν εἰς Παρισίους καλπάζων.

Πάντοτε κατείχετο ὑπὸ τῆς ὀλεθρίας ταύτης μανίας τοῦ θανάτου του, εἶδομεν δὲ ὅποια ἦτον ἡ τελευταία ἐλπίς του.

.

Μετά τινας ἡμέρας ἐμάχετο εἰς Μαρέγγον ἀπηλπισμένως· τὴν αὐτὴν δὲ ἡμέραν τῆς μάχης, περὶ τὴν ἐννάτην ὥραν τῆς ἐσπέρας, ὁ Βοναπάρτης ἔγραψε τὴν ἔξτης ἐπιστολὴν πρὸς τὴν Κ. δὲ Μοντρεβέλ.

» Κυρία,

» Σήμερον ἐκέρδισα τὴν ὥραιοτέραν μου νίκην, ἀλλ' ή νίκη αὕτη μοῦ ἀφήρεσε τὸ ημίσιο τῆς καρδίας μου, τὸν Δεσσαΐξ καὶ τὸν 'Ρολάνδον.

» Μή κλαίητε διὰ τὸ δυστυχημα τοῦτο, κυρίᾳ: διότι ἀπό τίνος χρόνου ὁ υἱός σας ηθελε νὰ ἀποθάνῃ, καὶ δὲν ἤδυνατο νὰ ἀποθάνῃ ἐνδοξότερον.

Βογαπάρτης.

Πλεῖσται, πλὴν ἀνωφελεῖς, κατεβλήθησαν προσπάθειαι ὅπως ἀνευρεθῇ τὸ σῶμα τοῦ νέου ὑπασπιστοῦ, ὡς ὁ 'Ρωμύλος ὅμως, εἶχε γίνει καὶ αὐτὸς ἀφαντος.

Οὐδὲν δὲ ἐγνώρισε ποτὲ ὅποια ἦτον ἡ αἵτια, δι' ἣν τοσοῦτον ἐπιμόνως ἐπεζήτει τὸν θάνατον, τὸν ὃποῖον ὅμως μετὰ τοσαύτης δυσκολίας εὗρεν.